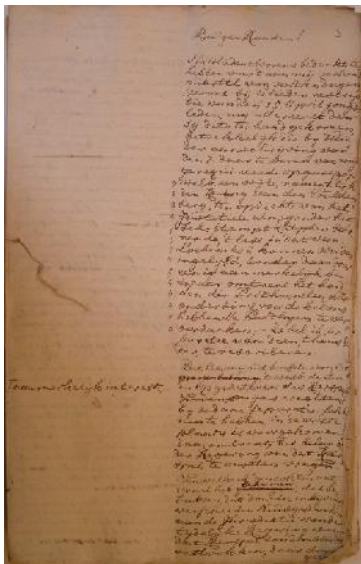

DE WILDENBORCH

Aan het einde van de 18^e eeuw verkreeg de buurtschap Wildenborch, die tot 1795 voor een deel tot het Scholtambt Lochem en voor een deel tot het Scholtambt Zutphen had behoord, een bijzondere positie in de regio. Hoewel de “Kring van de Wildenborch” in 1797 slechts elf woningen en 72 zielen (17 meerderjarige mannen en 55 vrouwen en kinderen) telde, slaagde de bekende dichter Antoni Christiaan Wynand Staring er in om het onder eigen bestuur te brengen. Met hemzelf als voorzitter en zijn rentmeester Jan Bergman als secretaris werd de nieuwgevormde municipaliteit Wildenborch bij de herindeling van het platteland gerangschikt en in zijn geheel bij het Scholtambt Lochem gevoegd. Deze municipaliteit, die tevens de buurtschappen Barchem, Boschheurne en Zwiép omvatte, is vermoedelijk net als alle andere op 21 april 1798 opgeheven. Bij de invoering van het zgn. “Reglement voor het Platteland van Gelderland” van 1817 kwam de Wildenborch vervolgens in zijn geheel bij het Kerspel Vorden en het Scholtambt Zutphen, en later de gemeente Vorden. Bij de gemeentelijke herindeling van 2005, tot slot, ging Vorden op in de gemeente Bronckhorst.

Dat er vanwege de overdracht van de Wildenborch naar het Scholtambt van Lochem in 1797 felle discussies zijn gevoerd blijkt o.a. uit onderstaande kladversie van een brief van Staring aan de Burgerraden van de Schoutambten Lochem en Zutphen.

Voor een uitgebreide behandeling van de ambtelijke herindeling van de Wildenborch zie A. Scova Righini, 2009. “A.C.W. Staring 1767-1840. Landheerlijk Leven van een Denker en Doener van Statuur”, pp. 63-81. Zutphen: Walburg Pers.

Gedeelte brief 1797

A.C.W. Staring. Gravure: P. Velijn. 1

**STUKKEN BETREFFENDE DE JURISDICTIE VAN DE KRING VAN DE WILDENBORCH, EN
PUNTEN IN HET REGLEMENT OP DE ORGANISATIE VAN HET PLATTELAND, 1797.**

Burger Raaden!

Ider Ulieden alvorens bedankt te hebben voor 't eens mij verleend uitstel van veertien dagen, vermeerbt bij Ulieden rescriptie van den 15 april jongstleden, mij allereerst den 19 dito ter hand gekomen, betrekkelijk die bij Ulieden der aanschrijving van den 7.

Daar te voren aan mij gerequireerde (**verzoek**) opgave op welk een wijze, namentlijk den krijng van den Wildenberg, ten opzichte van het justitiële alnog onder het Scholtampt Zutphen behorende, 't best in dat van Lochem zou kunnen worden ingelijfd, zonder daar door enig aanmerkelijk bezwaar, omtrent het houden der Prothocollen, als andersins voor de belanghebbende Parthijen te veroorzaaken;

Zo heb ik, ter petitie van dien, thans de eer, te rescriberen. (**antwoorden**)

Dat het mij, uit hoofde van het aanmerkelijk interest (**belang**) en opgezetenen des Kerspels Vorden, mijns erachtens bij zodane separatie (**scheiding**) schenen te hebben, in de eerste plaats is voorgekomen.

Daarom omtrent het belang den Regering van dat Kerspel te moeten vragen.

Van welk ik dan ook ten antwoord heb bekomen, dat behalven, dat door die inlijving verscheiden Huisgezinnen aan de Jurisdicctie (**rechtsmacht**) van den tijdelijke regering van dat Kerspel zouden worden daardoor onttrokken, daar door geen geringe prejudiciëren (**schade of benadelen**) hunne mede in- en opgezetenen zou worden toegebracht.

Geconsidereert (**overwegend**) de Bewoners van dien Kring, in zo eerste dezelve onder dit Scholtampt behooren, benevens de in-en opgezetenen van gezeide Kerspel op hun beurt moeten helpen maaken de gemeene wegen en dijken,

- adsisteren bij de apprehensien (**aanhoudingen**),
- bewaringen en overbrengingen van Delinquenten ,
- presteren en de nodige hande en wagen diensten in een van doortrekkende militie,
- participeren in de inlegeringen derzelven,
- met een woord in alle personele diensten en lasten,
- waartoe ingezetenen van gemelte Kerspel verplicht zijn,

zodat dierhalven door de inlijving derzelve onder 't Scholtampts Lochem de personele diensten en lasten voor de overige in-en opgezetenen van meer gezeide Kerspel notoir aanmerkelijk zouden worden vermeerdert en verzwaard.

Zonder dat zij wilden gewagen van de confusie (**verwarring**) en disputes (**discussie**) welke zodane separatie (**scheiding**) in het Fleiden en Weiden, tusschen die bewoners van den Wildenberg en die van Vorden, welke tot dusverre onder de zelfde markt gehooren zoude na zich slepen.

Alle welke redenen en motiven voornoemde Regering zich vleide, dat bij Ulieden van dat gewicht zouden worden geoordeeld, dat dezelve bij Ulieden eventuele consideratien (**overwegingen**) en advijs aan de landschap, niet alleen in serieuze deliberatie (**overleg**) zoude genomen worden maar ook tevens Ulieden t0egens de verzochte inlijving doen opineren. (**oordeel of mening geven**)

Belangende nu voorts de beste wijze hoedanig die inlijving zonder daardoor eening daermerkelyk bezwaar omtrent het behouden der Prothocolle voor de belanghebbende parthijen te veroorzaken, zou kunnen geschieden.

Zo kan ik niet ontveinsen (**niet doen alsof**) dat mij in de opgave hiervan niet weinig geïnteresseert vinde.

Want het spreekt naar mijn gedachten van zelve, dat wanneer de Bewooners van den Kring van den Wildenberg onder het Scholtampt Lochem worden ingelijfd, dezelve in 't vervolg voor den Officier en Municipaliteits (**gemeente**) leden van dat district onder wier jurisdictie zij alsdan geraken ter presentie van confusie

(**verwarring**) alle gerichtelijke acten zullen moeten passeren, en aldaar in allerhande rechtszaaken convenibel (**passend of geschikt**) weezen.

Gelijk mede dat alle affecterende (**bestemde**) acten, en die welken ter afgoedingen van minderjarigen relatie hebben, uit de prothocolen des Scholtampts Zutphen in die van 't Scholtamt Lochem zullen dienen te worden overgebracht.

Want behalven dat mij zulks noodzakelyk voorkomt met betrekking ter afgoedingen van minderjarigen.

Daar immers anderszins den Officier van laatstgemelten Ampt, als des onbewust in qualiteit van opperhoofd geen behoorlyke zorg voor 't belang der zodanigen kunnen dragen

Zo schijnd mij zodane overbrenging ook nodig toe met opzicht tot ander affecterende acten.

Dewyl toch anderszins de daarbij belanghebbenden niet weeten zouden bij welken prothocolhouder van beiden Ampten zij zich ter erlanging (**verkrijging**) van de vereischte informatien zouden dienen te adresseren, en zomwijlen van den eene na den anderen worden geslingerd; waardoor dikweers in zaaken die spoed en vigilantie (**waakzaamheid**) vorderen groot nadeel zouden kunnen lijden.

En hoe nu BurgerRaaden zal de overbrenging van zodane acten buiten kosten en bezwaar van de daarbij belanghebbende Parthijen kunnen geschieden.

Zulks zou voorzeker gemakkelijk en buiten kosten van Parthijen gaan kunnen, bij aldien er ten aanzien van den Kring van den Wildenberg een separaat Prothocol en Register gehouden ware.

Edoch daar de acten van alle Kerspelen des Scholtamptes Zutphen, en daaronder mede van den Kring 'Wildenberg' in dezelfde Prothocolen en Registers vervat zijn.

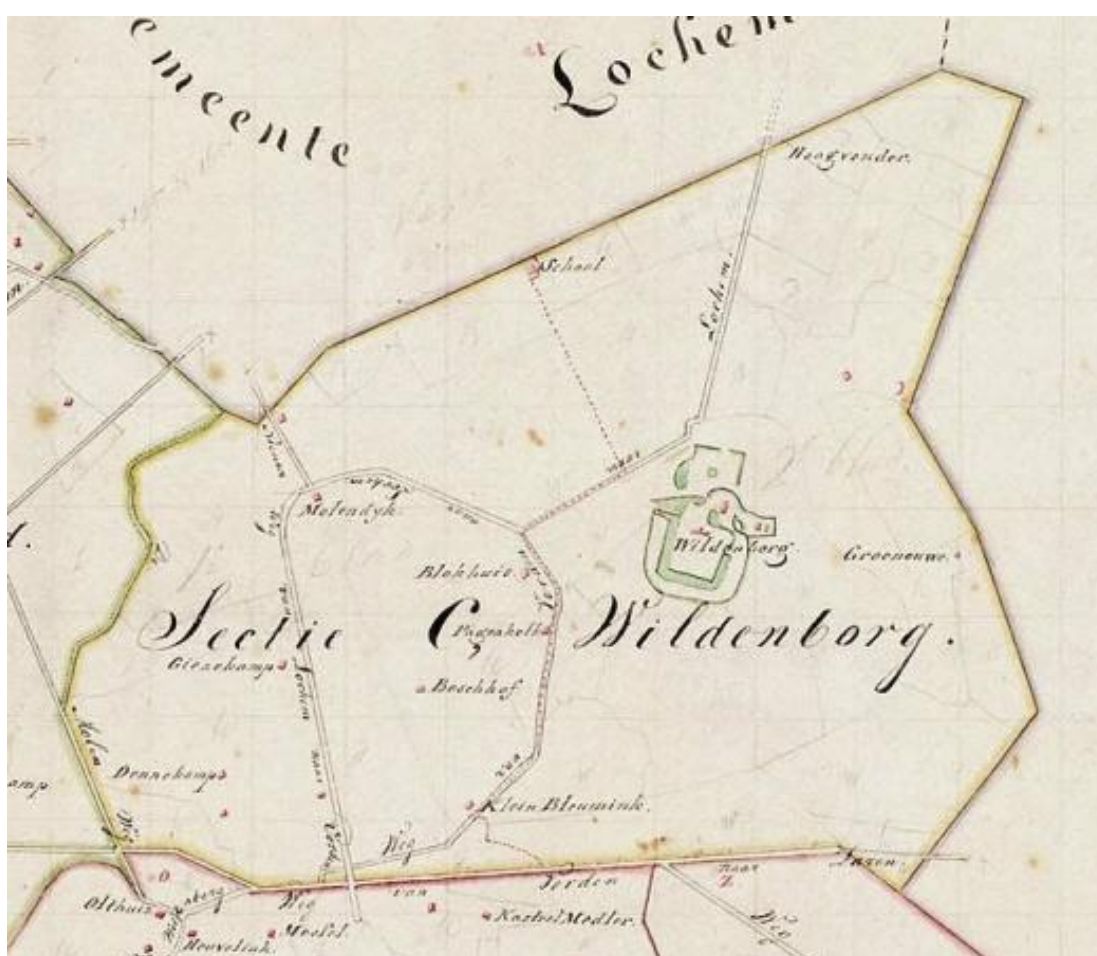
Zo zouden van die acten, welke tot den Kring van den Wildenberg relatie hebben, in zoverre daarvan geen minuten voorhanden zijn, authentique afschriften dienen te worden geformeert om ten Prothocolle de Scholtampts Lochem in een apart Boekdeel te worden overgebracht.

Het geen mijns verdeels, zonder een modique (**billijke**) beloning, naar redelykheid, van niemand kan worden gevorderd; en dus notoir zonder bezwaar van de daarbij belang hebbende niet kan geschieden

Zulks van welken kant mede meer aangetogen inlijving ook beschouwe, dezelve, behoudens beter oordeel, veele inconveniënten (**ongemakken**) en bezwaar zoune zich sleepen. En 't welk ook bij de projecteurs van het Reglement van organisaties voor het platteland dezès Quartiers in diervoegen begrepen schijnd te wezen.

Als den welke om die reden het maken van een verandering in de Ampten en Districten dezès Quartiers inzonderheid daar eerlang een constitentie voor de geheele Republicq tegemoed zagen en waarvan het tijdstip thans voor handen is, hebben verschoven en achterwege gelaten.

En hiermede aan UL (**ulieden**) intentie antwoord te hebbe voldaan beveele ik UL in Gods heilige bescherming terwijl ik na toe(****onleesbaar***) van alle hulde aan hebbe te zijn Zutphen 3 may 1797

Bron: Kadaster 1832